

Marten Toonder

Allemaal holklap

Alle verhalen van
Olivier B. Bommel
en Tom Poes

2016

DE BEZIGE BIJ

AMSTERDAM | ANTWERPEN

Tom Poes en de A-prillers

Toonder noemde dit verhaal zelf 'het summum van ongein', omdat hij zich te ver had laten meevoeren door het onderwerp; een sekte-achtig groepje naarlingen dat elke dag 1 april-grappen uithaalt.

Inspiratiebron voor de plaaggeesten waren Nederlandse komieken die op bonte radio-avonden van de omroepverenigingen hun humor de ether in slingerden, net zoals Bobbejaan Schoepen dat in België deed.

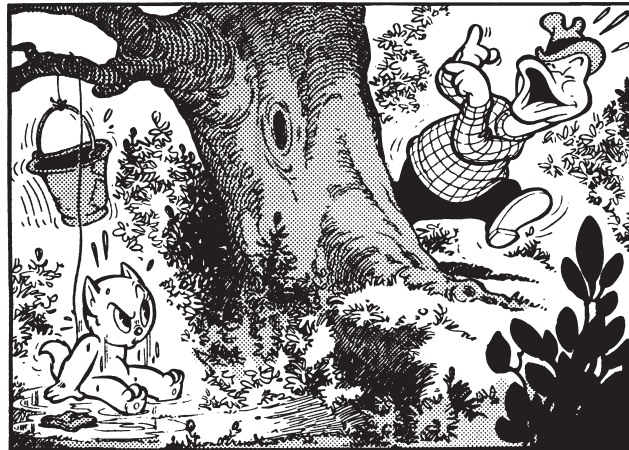
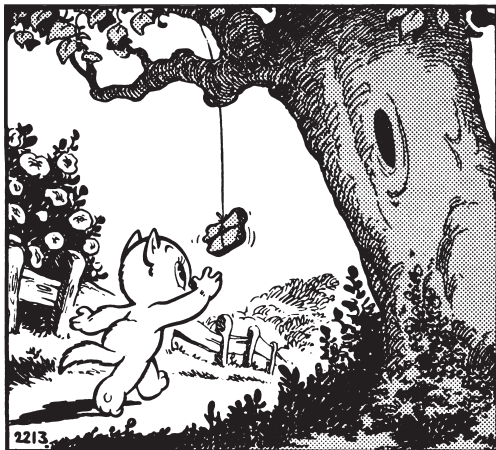
Onder de terugkerende slapstick in dit verhaal zit een diepere laag: Rommeldammers laten zich overhalen tot het pesten van stadsgenoten, maar doen dit gaandeweg steeds meer tegen hun zin.

Hier neemt Toonder voor het eerst groepsgedrag, dat hij verfoeide, tot onderwerp. Hij werkte dit later onder meer in het verhaal *Het monster Trotteldrom* verder uit.

Het verhaal stamt uit de Bussumse periode (1947-1954); de tekenaar-verteller woonde toen met Phiny en het gezin in Bussum. Meer dan vroeger ontwikkelden de personages in die tijd hun eigen woordgebruik, waardoor ze meer karakter kregen.

Wim Hazeu, biograaf van Marten Toonder

Dit is het 6oste avontuur van heer Bommel en Tom Poes. De stroken hebben de nummers 2213 tot 2265. Het verscheen voor het eerst in *NRC Handelsblad* van 2 juni 1954 tot en met 3 augustus 1954. Bij Uitgeverij Panda werd dit verhaal eerder gepubliceerd in deel 12 van de reeks *Heer Bommel: volledige werken: de dagbladpublicaties* (1991).

Op een mooie dag in het voorjaar was Tom Poes eens een wandeling gaan maken. Het was rustig op de weg, want de tijd van de vakantie-gangers was nog niet losgebroken. Daardoor was er nog iets van het groen te zien en ook iets van de vogels te horen. Maar overigens zag Tom Poes wel een beetje tegen de zomer op. Hij had die morgen in de krant gelezen dat de gemeente Rommeldam het eiland in de rivier de Rommel verhuurd had als vakantiecentrum aan de een of andere groep – en daaruit begreep hij dat hij moest zorgen gedurende die tijd weg te komen.

Maar waar zal ik heen gaan? dacht hij. De hele wereld heeft vakantie en dan gaat iedereen ergens heen en dan blijft er voor iemand als ik weinig plaats over. Want een goed avontuur kan je alleen ergens vinden waar het niet te druk is.

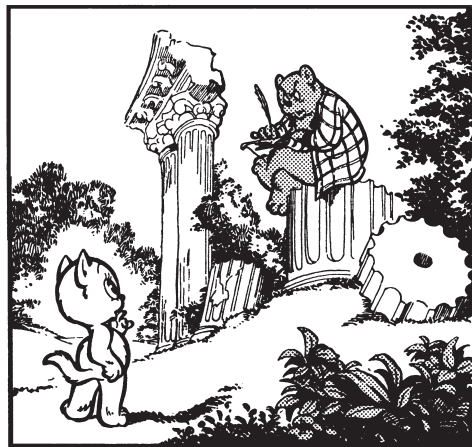
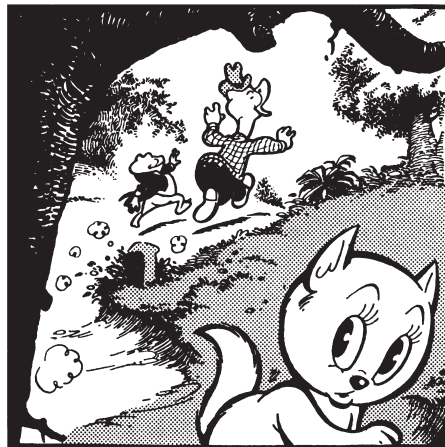
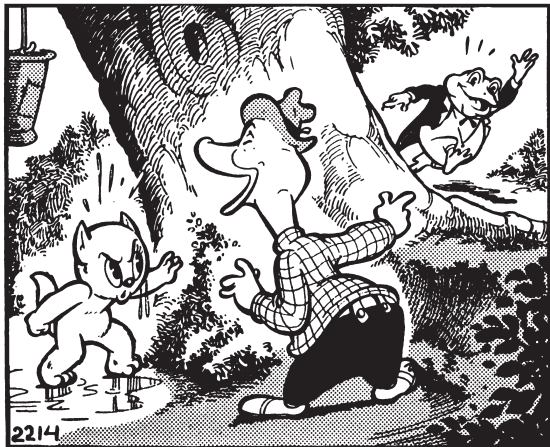
Zo denkende werd zijn aandacht plotseling getrokken door een

oude lederen beurs, die aan een tak van een boom hing alsof hij daar groeide.

‘Vreemd,’ mompelde Tom Poes. ‘Wie hangt nu zijn portemonnee in een boom?’ En zonder verder nadenken stak hij zijn hand uit en trok het ding naar beneden. Doch nu bleek dat het touw niet aan een tak, doch aan een met water gevuld emmertje was bevestigd. En daar dit emmertje gewoon maar losjes tussen het groen was geplaatst, kantelde het meteen om en stortte zijn inhoud kletterend over Tom Poes uit.

Dat gaf even een schrik. Hij verloor het evenwicht en tuimelde met een klets in de plas water. En zijn humeur werd er niet beter op, toen van achter de boom de figuur van Wammes Waggel giechelend tevoorschijn sprong en hem begon uit te lachen.

‘Hihihihii!’ riep Wammes. ‘Wat enig! Gefopt! Hihihii. Sliep uit!’

10 Tom Poes schudde zich uit en veegde het water zo goed mogelijk van zich af. Erg uit zijn humeur stapte hij ten slotte uit de plas en wendde zich tot Wammes Waggel.

‘Bah, wat een flauwe streek!’ zei hij. ‘Denk je nu werkelijk dat je leuk bent.’

‘O, nee,’ riep Wammes vrolijk, ‘ik denk niet dat ik leuk ben. Ik ben heel gewoon, hoor. Maar dat vallende water is wel leuk! Vind je het niet éniĳ verzonnen?’

‘Nee,’ zei Tom Poes, ‘het is een ontzettend vervelende, oude mop. En ik vind er niets aan.’

‘Mis poes, mis poes!’ riep nu iemand achter de boom, en een korte, groenige gedaante sprong tevoorschijn.

‘Het is niet oud,’ riep de vreemde. ‘De grap met een beursje aan een touw is oud – en de grap van een emmer in een boom is oud, maar een beursje aan een emmer is nieuw! Zelf verzonnen! Oho!’

‘Hihih!’ giehelde Wammes. ‘Dit is mijn nieuwe vriendje. Hij heet Rik Prillerikker en hij is reuze lollig. Vind je hem niet éniĳ, Tom Poes? Hij zit vol met grapjes!’

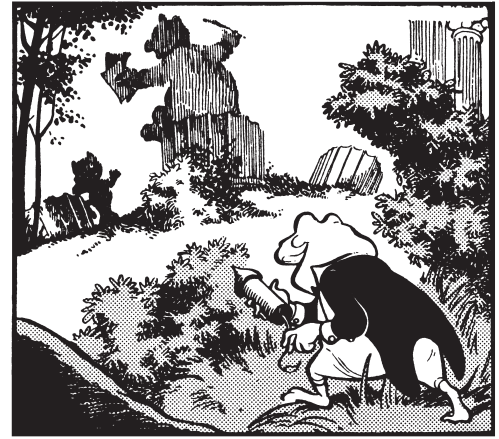
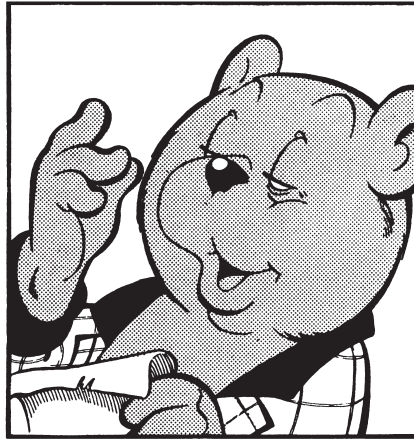
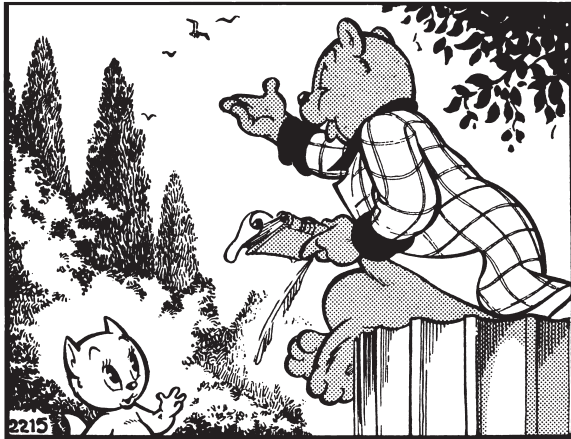
‘Kom,’ riep Prillerikker, ‘we gaan weer verder. Joho!’

‘Joho, hihih!’ riep Wammes en huppelend liepen de beide grapjasen de weg op, terwijl Tom Poes uit zijn humeur verder wandelde.

Maar de zon scheen warm, zodat hij al gauw weer droog was en toen kwam zijn goede humeur ook weer terug.

Die Wammes Waggel is nu eenmaal niet wijzer, dacht hij. En die nieuwe vriend van hem is gewoon maar een vervelende knul. Zulken zijn er zoveel en als je daar boos om wordt, kan je aan de gang blijven.

Op dat moment zag hij plotseling heer Bommel. Die zat boven op een afgebokkelde zuil aan de kant van de weg en schreef ijverig en ingespannen.

Tom Poes liep op de afgebrokkelde zuil af en keek omhoog. ‘Dag, heer Ollie,’ zei hij. ‘Wat doet u daar?’

Heer Bommel staakte zijn geschrijf en blikte afwezig omlaag.

‘O, ben jij het?’ zei hij. ‘Goedemiddag, jonge vriend. Ik schrijf, zoals je ziet. Je moest me eigenlijk niet storen, want zo raak ik de draad kwijt.’

‘Maar waarom zit u op die pilaar?’ wilde Tom Poes weten. ‘Dat is toch niet gemakkelijk? U kunt beter schrijven als u thuis in uw werk-kamer zit, lijkt me.’

‘Ik heb sfeer nodig,’ legde heer Bommel uit. ‘Ik ben aan iets heel moois en moeilijks bezig. Ik moet vanmiddag een monumentale fontein onthullen in Rommeldam en daar moet ik een heel hooggestemde redevoering bij houden. En daarom ben ik op deze zuil gaan zitten. Het is nog een overblijfsel van de tempel die ze het vorig jaar

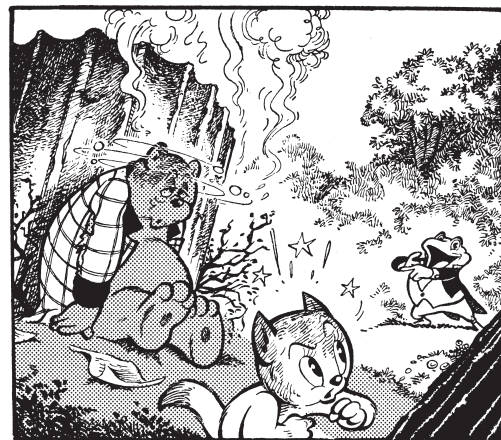
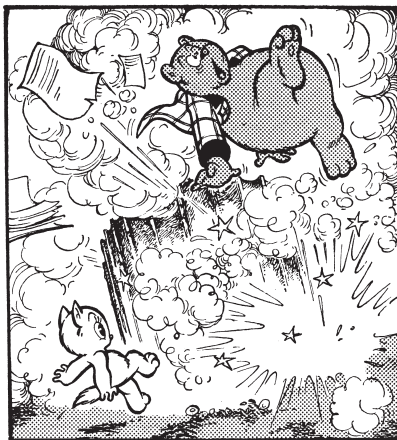
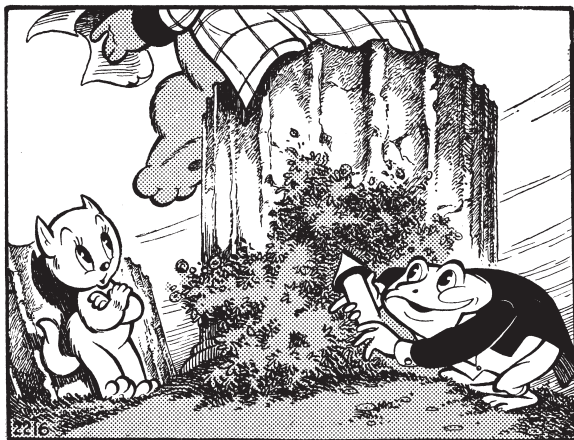
gebouwd hebben als ingang voor het scooterfestival – je weet wel. Er gaat iets heel fijns van zo’n tempelzuil uit. Precies wat ik nodig heb voor mijn redevoering, als je begrijpt wat ik bedoel.’

‘Ik begrijp het,’ zei Tom Poes. ‘Dan zal ik u niet langer storen.’

‘Nee, dat is maar beter,’ zei heer Ollie tevreden. ‘Er hangt voor mij veel van deze redevoering af.’ Hij liet zijn stem dalen en boog zich nog verder voorover. ‘Er is een kans dat ik tot ereburger van de stad zal worden uitgeroepen!’ fluisterde hij geheimzinnig. ‘Zodoende, zie je!’

Aan de andere kant van het pilaartje naderde intussen de gedrongen gestalte van Rik Prillerikker. Hij bewoog zich onhoorbaar voort, terwijl hij een knal bom met een lontje torste.

‘De grappen liggen hier voor het opscheppen,’ prevelde hij in zichzelf. ‘Als men op een zuiltje gaat zitten, vraagt men erom. Jammer dat Wammes naar huis moest, want we hadden reuze kunnen lachen.’

- 12 'De moeilijkheid met een redevoering,' zei heer Bommel, 'is dat je niet zomaar raak moet praten. Dat doet iedereen de hele dag al en daarom wil men weleens wat anders horen. Een goed spreker moet zijn toehoorders ontroeren, jonge vriend. Hij moet ze recht in het hart grijpen, als je begrijpt wat ik bedoel. Daarom zit ik hier op deze zuil om tot betere gedachten te geraken. Ik wil vanmiddag iets zeggen over eh... wacht even, ik heb het opgeschreven.'

Heer Ollie begon in zijn papieren te ritselen, zonder te vermoeden dat achter hem een laffe streek werd voorbereid. De schalk Rik Prillerikker was daar vlijtig bezig met zijn knalboom en het lontje, terwijl hij inwendig schudde van het lachen.

'Hij wil bijzonder voor de dag komen,' lispelde de grappenmaker. 'Nu, dat kan gebeuren. Ik zal hem helpen. Ohoho!'

'Hier heb ik het,' vervolgde heer Bommel intussen. 'Ik wil iets zeg-

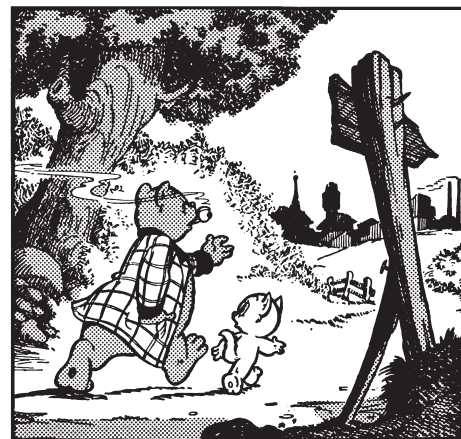
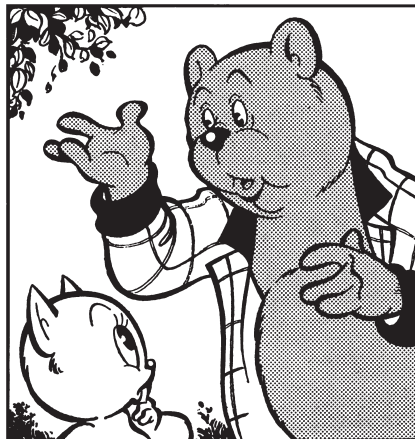
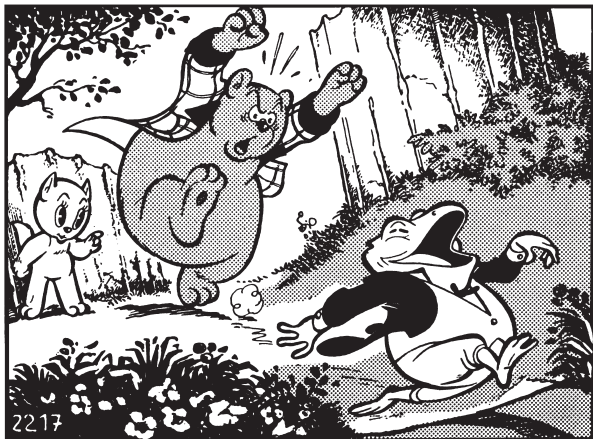
gen over de schoonheid. Luister!' Hij zette zijn stem uit en riep galmend: 'De eenvoudige burger, die 's nachts de ogen opslaat naar de sterrenhemel wordt onwillekeurig getroffen door het fraaie gefonkel van de dozijnen sterren die daar boven zijn hoofd wentelen.'

'Wacht even,' zei Tom Poes. 'Sterren wentelen niet.'

Doch voordat heer Bommel hem een scherpe terechtwijzing had kunnen geven, ging de schertsbom daverend af. Heer Ollie deed een lichtsprong, zodat zijn papieren in het rond dwarrelden en kwam met een dreun aan de voet van de zuil terecht.

'Slaap uit, slaap uit!' riep Rik Prillerikker. 'Sterren wentelen wél! Nu heb je het zelf gezien! Ohoho!'

'Wat-wat w-was d-dat?' stamelde heer Bommel versuft om zich heen kijkend.

Heer Bommel kwam langzaam overeind en stofte zijn jas wat af. Doch toen viel zijn oog op de sliepde Rik Prillerikker.

‘Wat was dat?’ vroeg hij dreigend. ‘Heb jij dat soms gedaan?’

‘Het was een flauwe streek,’ zei Tom Poes. ‘Een oud vervelend grapje met een knalboom uit zo’n schertswinkel, weet u wel.’

‘Mis poes, mis poes!’ riep het vervelende ventje treiterig. ‘Het was geen oud grapje, hoor! Die knalboom was oud, maar met die lont eraan is het helemaal nieuw! Ohoho!’ En hij verwijderde zich huppelend over de weg die naar de stad voerde.

Heer Bommel stiet een dof gebrom uit en het leek even alsof hij het ventje na wilde zetten. Doch toen beheerste hij zich.

‘Het is treurig,’ sprak hij. ‘Het publiek in deze streken gaat steeds meer achteruit. Je kunt gewoon van een plaag spreken. En nu hebben ze het eiland in de rivier de Rommel verhuurd aan een soort va-

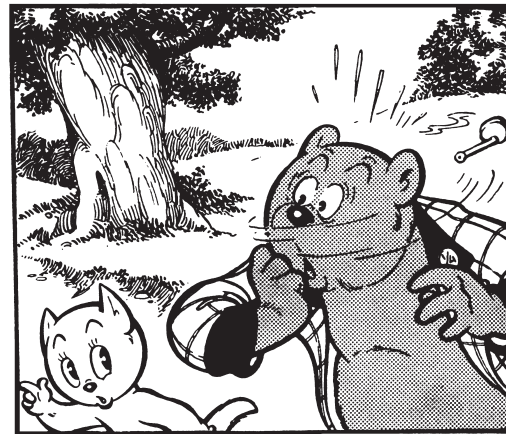
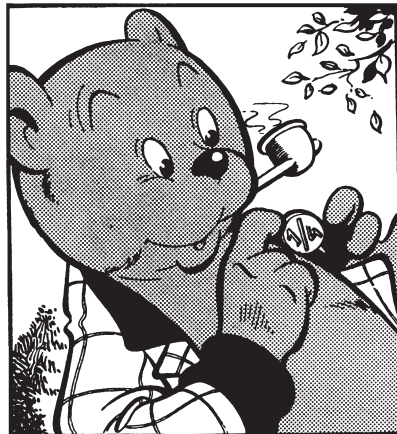
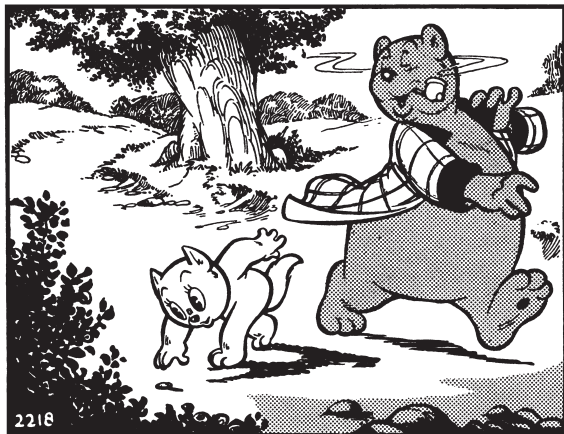
kantiekolonie. Allemaal van die kleine groene misselijke baasjes, die lawaai maken en zingen en schreeuwen. Het is voor een heer niet om uit te houden.’

Hij zweeg en keek broedend voor zich uit. Doch toen rechtte hij zich de rug en stapte de weg op.

‘Kom, jonge vriend,’ hernam hij. ‘Volg mij, wij gaan naar Rommeldam. Ik moet daar een fontein onthullen, zoals ik al zei. En er is mij te verstaan gegeven dat ik wel tot ereburger van de stad benoemd zal worden. Hm, tja. Men kan, als Bommel zijnde, hoog stijgen – neem daar een voorbeeld aan. Nu moet ik mijn gedachten weer een beetje ordenen, want ik ga een heel bijzondere, hooggestemde redevoering houden.’

‘Dat hebt u ook al verteld,’ zei Tom Poes.

‘Mooi,’ zei heer Ollie scherp. ‘Een reden te meer om mij niet in de rede te vallen.’

14 'Waarom gaan ze u tot ereburger benoemen?' vroeg Tom Poes.

Heer Bommel keek even onthutst op van zo'n domme vraag. Doch toen glimlachte hij uit de hoogte.

'Omdat eh... wel, omdat men mij een voortreffelijk burger vindt natuurlijk,' sprak hij bescheiden. 'Maar dat zal je beter begrijpen wanneer je groot bent. Als heer zijnde doet men zo heel stil allerlei goede dingen. In het geheim en zonder erover te spreken, zie je? En verder heb ik het vierde gedeelte van die fontein betaald, als je begrijpt wat ik bedoel.'

Tom Poes knikte begrijpend en stond toen opeens stil. Op de weg lag een rond speldje, zoals die wekelijks door collectanten aan de man gebracht worden voor een goed doel dat door de regering vergeten is. Op dit speldje nu stond niets anders dan '1/4'.

'Dat is toevallig,' zei Tom Poes. 'Hier staat één vierde op. Precies uw aandeel in de fontein.'

'Hé, hoe aardig!' zei heer Bommel. Hij bekeek het glimlachend en stak het toen, als zeer toepasselijk, op zijn jas. Daarop hervatte hij zijn wandeling.

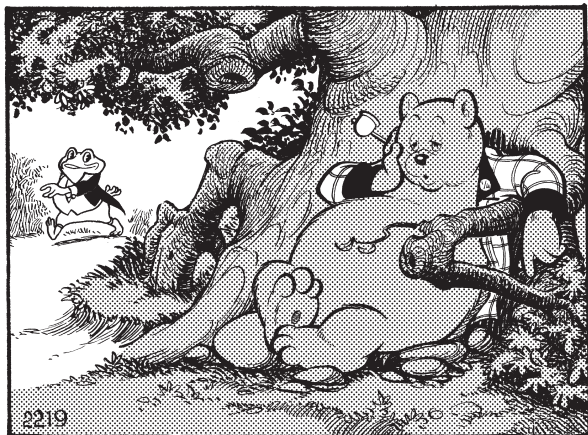
'Waar hadden we het ook weer over?' vroeg hij nadenkend. 'O ja, over die fontein. Die moet ik onthullen en daarbij moet ik een redevoering houden. Ik heb dus mijn gedachten op papier gezet en uit het hoofd geleerd. Want dan hoef ik niet voor te lezen, zie je? Dit moet een redevoering worden, spontaan uit het hart.'

Op dat moment stond hij stil en keek verwezen rond.

'Mijn papieren!' riep hij uit. 'Mijn tekst! Die heb ik bij de zuil laten liggen! Nu kan ik mijn rede niet houden!'

'U hebt het toch allemaal uit uw hoofd geleerd?' vroeg Tom Poes. Maar heer Ollie keek zó ongelukkig dat hij zich omdraaide en terugliep.

'Ik zal die tekst wel halen!' zei hij. 'Wacht hier maar even op me.'

‘Niet dat het nodig is, natuurlijk,’ mompelde heer Bommel, tegen een boom plaatsnemend. ‘Ik heb alles in mijn hoofd zitten – van die tekst bedoel ik. Maar het is prettiger om zo’n papier bij de hand te hebben, want men kan nooit weten of alles nog wel in het hoofd zit wanneer men het nodig heeft. Soms lijkt alles ineens zo leeg vanbinnen, als iemand begrijpt wat ik bedoel. En dat zou ik nu niet kunnen hebben, als ereburger zijnde.’

Hij blikte omlaag naar het speldje dat zijn revers sierde en glimlachte dromerig.

‘Eén vierde,’ sprak hij zelfvoldaan. ‘Het was veel geld voor die fontein – maar het was het waard.’

Door al dat gedenk had heer Bommel niet gemerkt dat Rik Prilerikker al enige tijd van achter een bosje naar hem had zitten kijken. Hij kreeg het hinderlijke ventje pas in de gaten toen het met hup-

pelende tred voorwaarts trad en voor hem stil bleef staan. Daarbij verdraaide het de ogen, stak de tong uit en zette de duimen tegen de schedel.

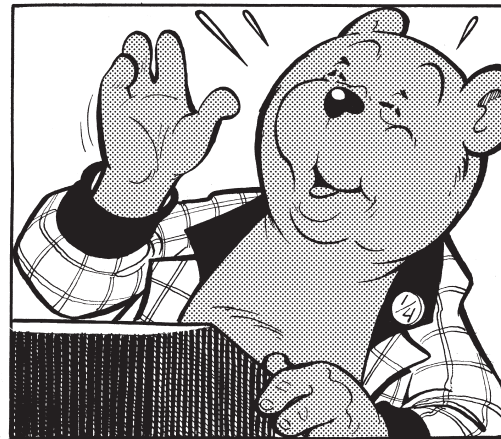
‘Joho!’ zei hij, met de vingers waaierend.

‘Huh?’ riep heer Ollie uit zijn gemijmer opschrikkend. ‘Wat moet dat? Wat eh...’

De ander wachtte echter zijn opkomende driftaanval niet af. Hij wees giechelend op het speldje op heer Bommels jas en reikte hem wat vellen papier over.

‘De tekst voor de redevoering!’ zei hij. ‘Je weet wel. Hier is hij!’

‘O ja, dank je wel,’ mompelde heer Ollie verbaasd. Hij begreep niet hoe dit vreemde kereltje aan zijn tekst kwam, maar hij stak het document toch maar in zijn zak en hervatte zijn tocht.

16 Heer Bommel dacht niet lang na over het feit dat het toch eigenlijk vreemd was dat hij die tekst van Rik Prillerikker gekregen had en niet van Tom Poes. Hij vermoedde dat Tom Poes geen zin gehad had om dat hele eind terug te lopen en het onderweg aan de vreemdeling had meegegeven. En ook bedacht hij dat het natuurlijk mogelijk was dat het nare ventje de tekst gevonden had vóórdat Tom Poes weer bij de zuil was aangekomen, en zich gehaast had de papieren na te brengen. Doch toen was hij vermoeid geraakt van al dat gedenk en was opge-ruimd naar Rommeldam gelopen, terwijl hij zich voorstelde hoe het zou zijn om ereburger te worden.

Op het marktplein werd hij opgewacht door burgemeester Dickerdack, die met enkele notabelen voor het afgeschermd monument had postgevat.

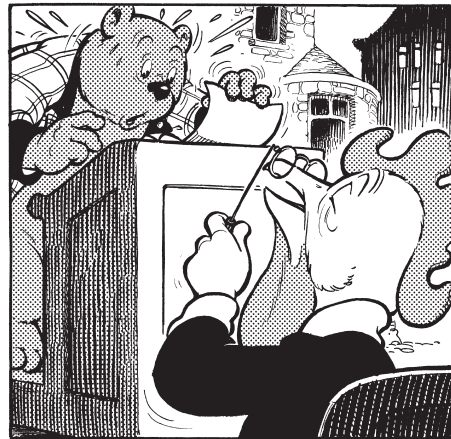
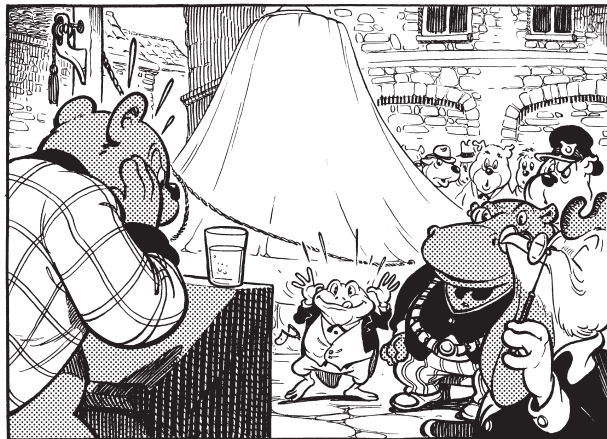
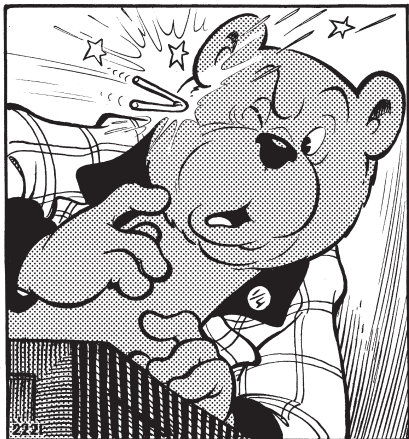
‘Aha!’ sprak de burgemeester. ‘U bent laat, meneer Bommel. Kijk,

daar is de lessenaar waar u uw redevoering kunt afsteken en daar hangt het touw, waar u aan moet trekken, als u klaar bent. Ik hoop dat u een mooi woordje zult zeggen – we stellen ons er veel van voor. Ga uw gang, meneer!’

Heer Ollie beklom een beetje trillerig zijn staanplaats en liet zijn blik over de verzamelde menigte glijden. Voor alle zekerheid voelde hij nog even in zijn zak of zijn tekst daar nog was. Daarop schraapte hij zich de keel en begon.

‘Geachte burgers van Rommeldam,’ riep hij, ‘ik had mijn redevoering eerst willen opschrijven, maar daar heb ik van afgezien. Want een voorgelezen tekst is eigenlijk maar koel gepraat. Nee, mijn woorden komen spontaan uit het hart – en daarom heb ik geen tekst nodig.’

Tot zover ging alles goed en heer Bommel begon wat meer zekerheid te krijgen.

De tekst, die hij uit het hoofd geleerd had, kwam gaaf en soepel tevoorschijn en hij sprak als het ware vanzelf. Daarom ging hij er wat gemakkelijker bij staan en keek glimlachend rond.

‘Mijn woorden komen spontaan uit het hart,’ herhaalde hij gevoelig.

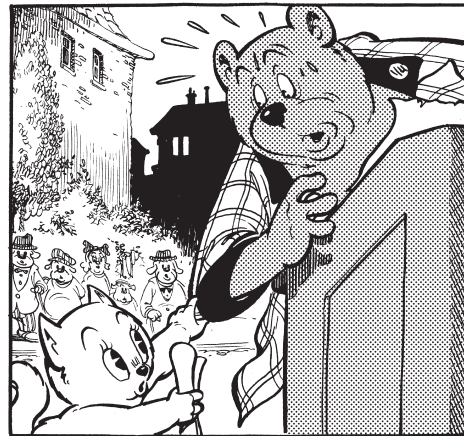
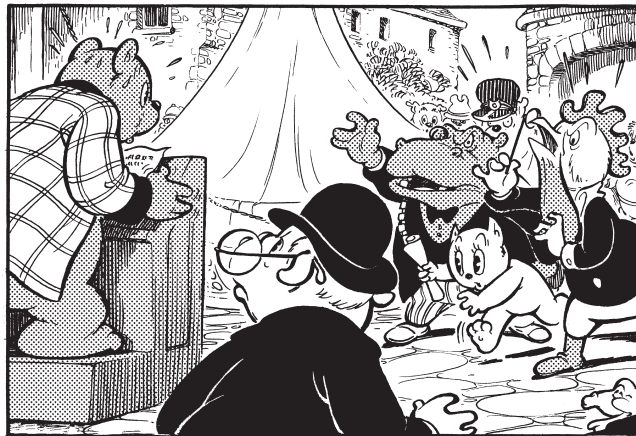
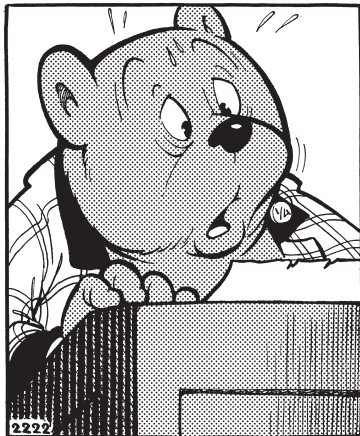
Op dat moment werd hij plotseling getroffen door een propje dat met grote vaardigheid uit een katapultje geschoten werd. Hij zweeg onthutst en keek de kring van toehoorders rond. Zodoende viel zijn blik op Rik Prillerikker, die op de voorste rij had postgevat en nu, zijn ogen verdraaiend, de tong uitstak.

Heer Bommel staarde woedend naar het vervelende kereltje. Maar hij begreep dat hij zijn ontstemming niet mocht laten blijken en hij deed dus moedig alsof er niets gebeurde was. Met een dapper lachje hervatte hij zijn rede.

‘Spontaan uit het hart...’ sprak hij. En toen ontdekte hij dat alles hem was ontschoten. Hoe hij ook dacht, hij kon zich geen woord meer van de redevoering herinneren. Zenuwachtig greep hij naar de papieren in zijn zak en haalde de tekst tevoorschijn, waar hij gejaagd in begon te bladeren.

Er ontstond enig gemompel tussen de toeschouwers, en de markies, die verveeld vooraan stond, bestaande de uiterst nerveuze heer Ollie door zijn face-à-main.

‘Parbleu,’ sprak hij zacht doch duidelijk. ‘Spontaan uit het hart. He-laas, het is een papieren hart, als ik goed zie. Ja, ja, zo gaat het als deze bluffers een menigte moeten toespreken.’

18 Heer Bommel keek gejaagd de tekst van de redevoering door. Maar hij kon er geen touw aan vastknopen. Het leek wel alsof dit een heel andere toespraak was.

Het publiek begon nu echter rumoerig te worden en hij begreep dat hij niet langer kon wachten. Daarom begon hij nu met de moed der wanhoop te lezen.

‘Ik ben hier gekomen om een fontein te onthullen,’ las hij. ‘Natuurlijk was ik liever thuisgebleven, want dit lelijke monumentje interesseert mij niets. Maar het is een duidelijk symbool van onze stad, dat wel. Het water dat er zo meteen uit zal spuiten, stelt het geld voor dat de gemeenteraad vermorst aan allerlei onnutte beuzelarij...’

‘Maar dat is een schande!’ sprak de ambtenaar Dorknoper met luide stem. ‘Dat is een belediging, burgemeester!’

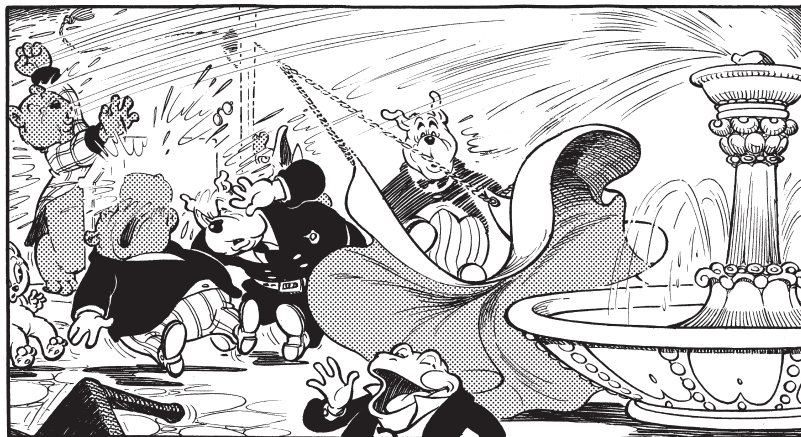
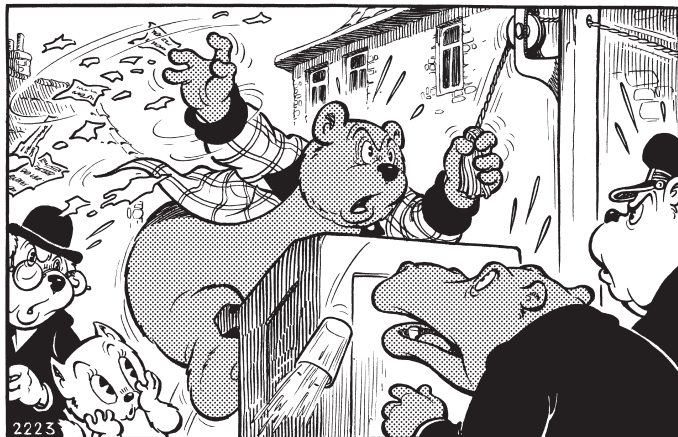
‘Beuzelarij!’ riep heer Ollie met overslaande stem. Hij was nu zó verward dat hij niet meer wist wat hij voorlas.

‘Wanneer u straks het geflodder van de fontein hoort, zult u onwillekeurig denken aan de tunnel onder de rivier de Rommel. Want die is er nog niet. De gemeenteraad houdt zich liever met waterwerkjes als deze bezig.’

De menigte begon te joelen en op te dringen en burgemeester Dickerdack deed grimmig een stapje voorwaarts. Doch op dat moment drong Tom Poes door het publiek heen en trok heer Ollie aan de arm. ‘Hier is de tekst van uw redevoering,’ fluisterde hij. ‘Wat u daar hebt is de echte niet – dat is vast een grap van die Rik Prillerikker.’

Maar heer Bommel was veel te zenuwachtig om te luisteren.

‘Ga weg!’ riep hij krijsend. ‘Kom jij me nu ook al treiteren?’

‘Maar dit is uw echte tekst!’ hield Tom Poes aan. ‘De tekst die u zelf geschreven hebt. Ik heb hem voor u gehaald bij dat zuiltje, weet u wel?’

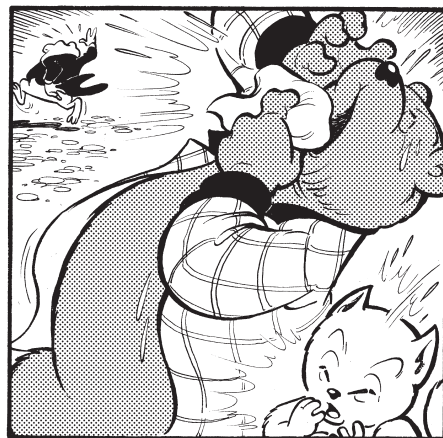
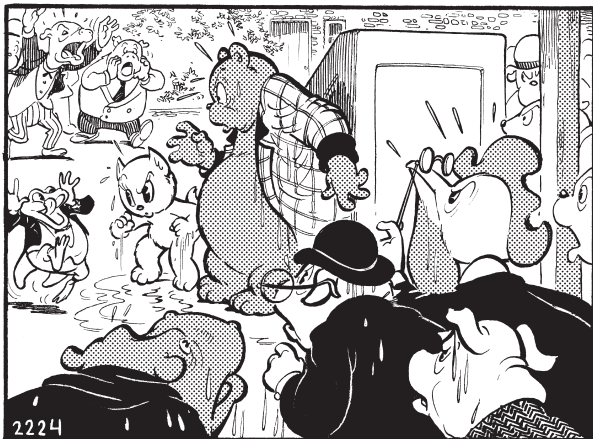
Heer Bommel staaarde verwezen naar het stuk papier dat hij in zijn hand hield.

‘Maar wat is d-dit d-dan?’ stamelde hij.

‘Dat is door de een of andere grappenmaker geschreven,’ zei Tom Poes. ‘Rik Prillerikker zal het wel gedaan hebben.’

De waarheid begon nu langzamerhand tot heer Bommel door te dringen. Hij wierp een blik op de joelende menigte en op de dreigende notabelen en begon toen plotseling de teksten te vernietigen.

Hij scheurde en snipperde maar door, totdat er alleen nog maar kleine papiervlokjes over waren. Daarop greep hij het touw dat diende om het monument te onthullen en gaf een forse ruk. Het doek dat de fontein bedekt had, viel en toonde het fraaie beeldhouwwerk, dat door een vernuftig apparaatje op datzelfde moment begon te spuiten. Maar och heden, ook dat liep helemaal verkeerd. Want de een of andere onverlaat (waarin de opletende lezertjes direct de heer Prillerikker zullen herkennen) had het spuitpijpje verkeerd gesteld. En in plaats van rustig klaterend in de bak te sijpelen, trof het water nu met een forse straal heer Bommel en het groepje hooggeplaatste burgers dat bij hem stond.

20 De omringende menigte raakte door dit schouwspel in grote opwinding. Een gedeelte begon te juichen en in de handen te klappen, want er zijn nu eenmaal altijd lieden, die het aardig vinden wanneer hooggeplaatste figuren voor lelijkerd gezet worden. De meer ordelievende burgers mompelden echter afkeurend en namen een dreigende houding tegen heer Bommel aan.

Tot overmaat van ellende verscheen nu ook nog de heer Rik Prillerikker in de voorste rijen en begon met verdraaide ogen op en neer te hippen.

Dit was te veel voor heer Ollie. Met een kreet van woede sprong hij voorwaarts om het misselijke ventje te grijpen.

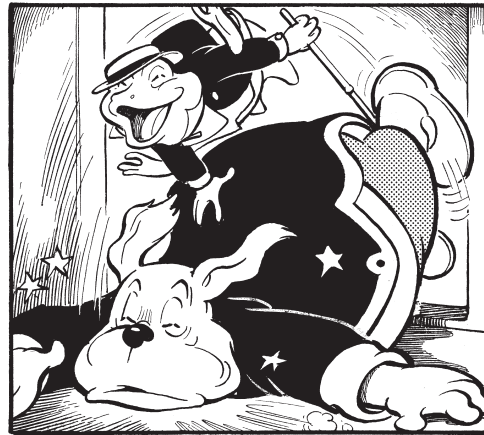
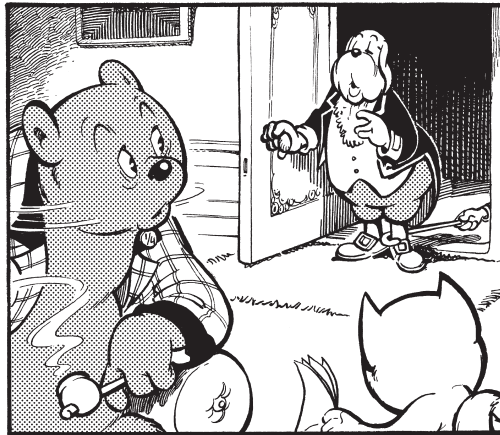
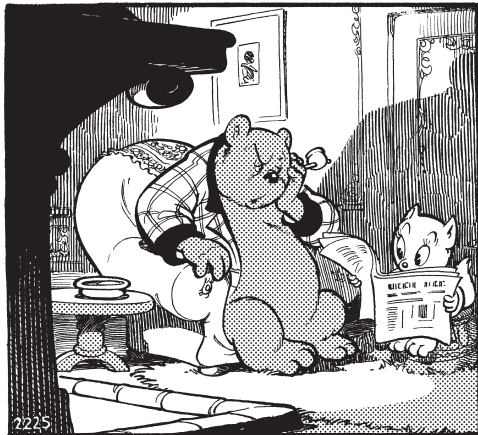
‘Jij bent de schuld van alles!’ riep hij. ‘Jij hebt mijn redevoeing ver-

wisseld en jij hebt de fontein verkeerd afgesteld. Ik zal jou leren laffe grappen te maken!’

Zo schreeuwende drong hij zich door het publiek achter Prillerikker aan en Tom Poes volgde hem. Maar zo gemakkelijk liet het kereltje zich niet vangen.

‘Doe niet zo gek,’ riep hij al vluchtend. ‘Het was toch een leuk mopje? Het publiek had reuze pret, hoor!’

Hij merkte echter dat zijn luchtige woorden geen vat hadden op z’n achtervolgers en daarom greep hij snel enkele pakjes uit zijn zakken en wierp die over zijn schouders. Een dichte wolk niespoeder woei nu in de gezichten van heer Ollie en Tom Poes en die hadden toen wel wat anders te doen dan aan een achtervolging te denken.

De volgende dag zat heer Ollie somber bij zijn haard, terwijl Tom Poes hem de krant voorlas.

‘Misselijke grap bij onthulling van fontein,’ las Tom Poes. ‘Vooraanstaand burger gaat zich te buiten aan laffe aardigheden ten koste van autoriteiten. Geen wonder dat onze jeugd bekendstaat als ruw en slecht gemanierd. Het voorbeeld van de heer O.B.B. te R. doet al het goede, vormende werk van onze opvoeders voor jaren teniet. De slechte naam die wij op dit gebied reeds in het buitenland hebben, zal...’

‘Schei uit, jonge vriend!’ riep heer Ollie met gebroken stem. ‘Ik kan dit niet verdragen. Zo wordt de goede naam van een Bommel door het slijk gehaald en besmeurd. Ik ben blij dat mijn goede vader dit niet hoeft mee te maken. Och, als ik die Prillerikker te pakken had gekregen! Dan had er wat gezwaaaid, als je begrijpt wat ik bedoel...’

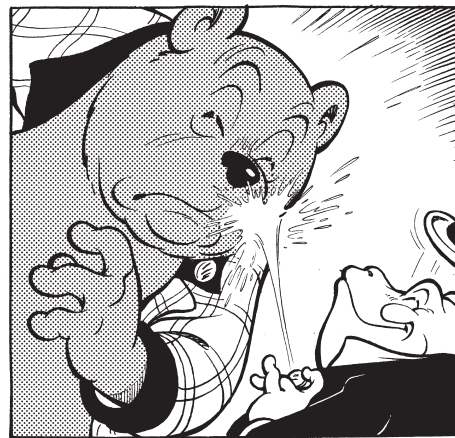
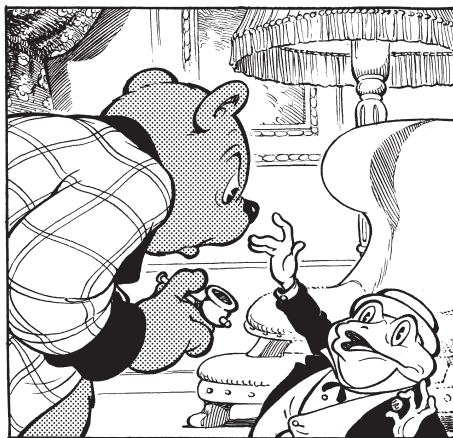
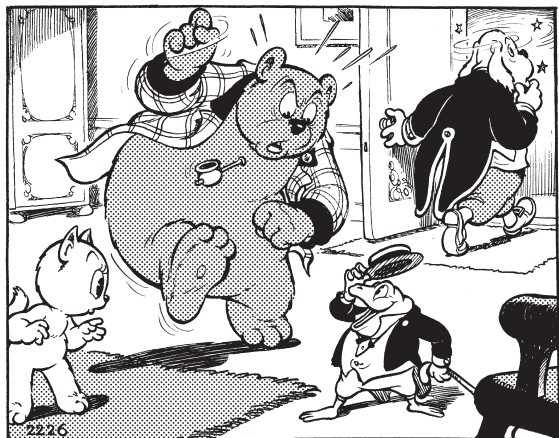
Op dat moment betrad de trouwe bediende Joost, na een bescheiden klopje de kamer.

‘Excuseer, heer Olivier,’ sprak hij. ‘Hier is een eh... iemand om u te spreken. Ene Rikkers, als ik goed verstaan heb.’

Terwijl hij zo praatte, werd de haak van een wandelstok vanuit de gang snel en geluidloos langs zijn enkel geschoven en plotseling teruggetrokken. De brave knecht verloor het evenwicht en stortte in het vertrek.

Nu verscheen de heer Rik Prillerikker in de deuropening. Vlug en handig sprong hij haasje over op de brede rug van Joost en hipte lacherig de kamer in.

‘Ohoho,’ riep hij uitgelaten. ‘Dat lukt prachtig. Hoho, wat een sukkel! Gezellig trouwens dat ik u thuis tref. Ik kom u halen.’

22 Heer Bommel stond een ogenblik als door de donder getroffen naar de binnenhuppelende heer Prillerikker te kijken. Zijn gelaatskleur liep paars aan en er verscheen enig licht schuim op zijn lippen.

‘Jij!!’ stamelde hij. ‘Jij durft... Hoe durf jij...’ Hij slikte moeilijk en hervatte met bulderende stem: ‘Wat kom je hier doen? Jij laffe mis-selijke schavuit met je flauwe grapjes? Eruit!!’

‘Ohoho!’ riep de ander lachend. ‘Hij is goed! Kalm maar – ik lach me dood!’

‘Wat valt hier te lachen?’ loeide heer Ollie. ‘Hier voor je staat een tot het uiterste getergd heer! Een Bommel die tot alles in staat is!’

‘Kom, kom,’ zei de heer Prillerikker sussend. ‘Je moet de grap niet overdrijven. Tenslotte zijn we allebei Prillers!’

‘Wát zijn we?’ vroeg heer Ollie verbaasd.

‘Prillers!’ herhaalde het ventje ongeduldig. A-prillers! Je weet toch wel? Je draagt ons speldje toch niet voor niets?’

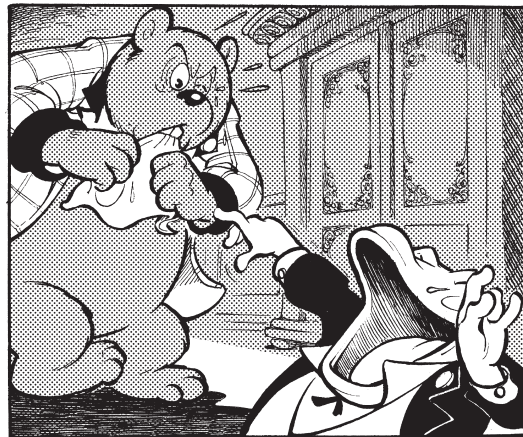
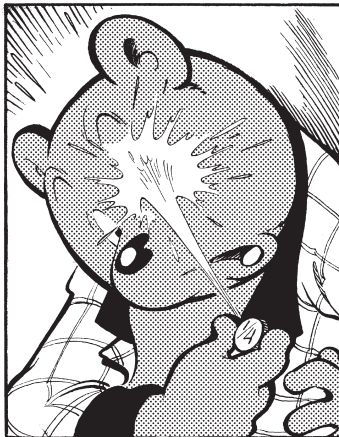
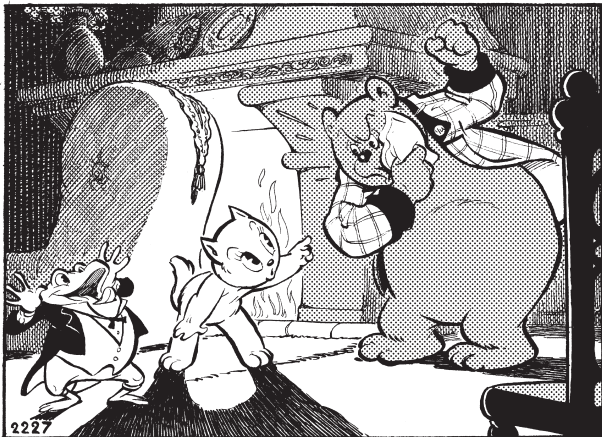
Met deze woorden greep hij naar de kraag van zijn eigen jasje en vatte het daarop prijkende insigne tussen duim en vingers.

Tom Poes zag nu dat op dat speldje hetzelfde stond als op het blikje dat heer Ollie nog steeds droeg, namelijk het vreemde getal $1/4$.

Heer Bommel kreeg nu ook in de gaten dat hij zoiets eerder had gezien en boog zich voorover met een ongelovige uitdrukking in de ogen.

Op dat moment drukte Prillerikker lichtjes op het instrumentje en nu spoot er een fijne straal precies in heer Ollies ogen.

‘Ohoho!’ riep het flauwe kereltje. ‘Gefopt! Alweer gefopt! Joho – wat een grap!’

Heer Bommel greep een zakdoek en begon zich verwoed het gelaat te poetsen. De woorden die hij sprak, kwamen als een gesmoord en onverstaanbaar geloei onder de neusdoek uit. Het was duidelijk dat hij erg woedend was en Tom Poes, die het humeur van zijn vriend zo langzamerhand kende, maakte zich zorgen over de afloop. Vooral omdat Rik Prillerikker zich het gevaar helemaal niet bewust was. Het vreemde ventje kraaide van plezier, het verdraaide de ogen en kwispelde met de vingers en joelde: 'Goed zo, Ollie! Altijd pret! Je bent een guit, hoor!'

'Ik zal...' brulde heer Bommel, geweldig met de armen zwaaiend. Maar Tom Poes hield hem tegen.

'Het komt door uw speldje!' zei Tom Poes. 'U hebt net zo'n ding op als deze meneer Prillerikker!'

'Wát speldje!' loeide heer Ollie. 'Hoe speldje! Ik zál hem spelden!'

'Dat speldje met één vierde erop!' vervolgde Tom Poes.

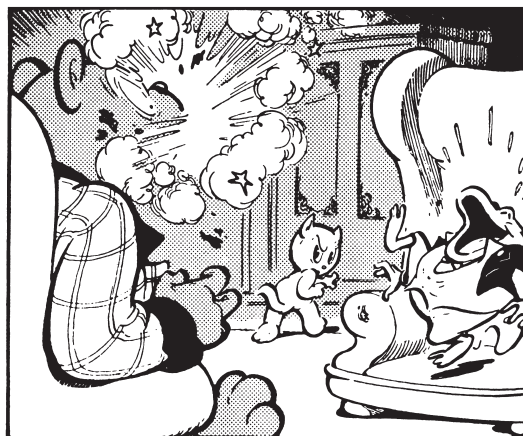
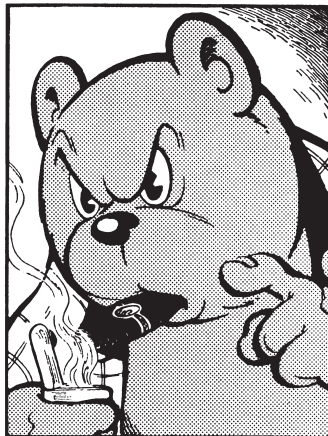
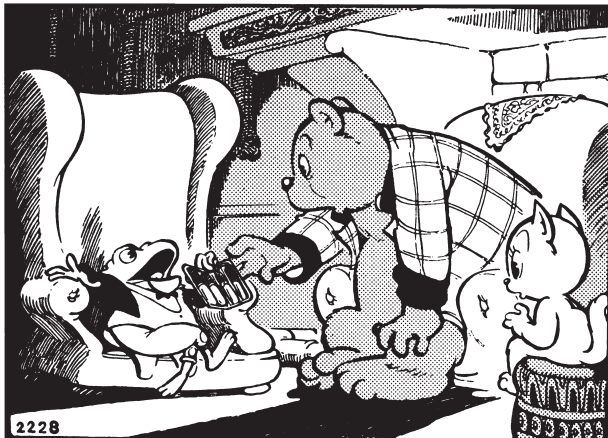
'Ja,' riep Prillerikker nu. 'Jij bent toch ook lid? Jij draagt toch ook het 1-aprilinsigne?'

'1-aprilinsigne?' stamelde heer Bommel, die plotseling kalm werd.

'De eerste van de vierde maand,' zei Tom Poes. 'Nu begrijp ik het. Dat cijfer betekent 1 april!'

Heer Ollie nam wat beteuterd het blikje tussen duim en vinger en bracht het omhoog om te kijken. Doch zodoende kneep hij er een weinig in en nu spoot hem uit zijn eigen speldje een straal water in het gelaat.

Dat was werkelijk te veel voor de heer Prillerikker. Schreiend van het lachen viel hij in zijn stoel en snikte: 'Ach, ach! Wat een lol! Hoe is het mogelijk dat je ooit lid van de A-prilclub geworden bent? Of zijn dat allemaal guitenstreken van je?'

24 'Nu moeten we toch eens ernstig praten,' zei Rik Prillerikker, een sigarenkoker tevoorschijn halend.

'Neem een rokertje, Ollie! En vertel me dan eens, hoe je eigenlijk lid van de A-prilbeweging geworden bent!'

'Ik ben geen lid!' briepte heer Bommel. 'En noem me niet steeds Ollie. Ik ben heer Olivier B. Bommel voor jou!'

'Ik begrijp het niet!' hernam Prillerikker. 'Je draagt het insigne van onze beweging op je jas en je hebt bewezen dat je voor ons mooie doel voelt!'

'Wat is dat voor een doel?' vroeg Tom Poes.

'Pret maken,' legde het olijke ventje uit. 'Het leven is te somber en éénmaal per jaar 1 april vieren is te weinig. Daarom maken we van alle dagen 1 april. Dan komt er weer wat blijheid in de wereld, voel je wel? We hebben al heel wat leden, hoor! Alle kranten hebben wel een medewerker die A-priller is. Ja, ja, het is mooi werk. En het aardige is dat

iemand die voor de gek gehouden wordt, zich in zijn ware gedaante toont. Werkelijk om je dood te lachen!'

'Zo, zo!' zei heer Bommel, verontwaardigd aan zijn sigaar trekkend. 'Anderen voor de gek houden, hè? Misselijk! Helemaal niet grappig! Bah!'

'Ik snap je niet,' hernam Prillerikker. 'Waarom doe je toch steeds zo boos? Je hebt maar wát lollig aan die mop met die fontein meegedaan. En je draagt ons speldje! Wat wil je dan eigenlijk?'

'Het is allemaal een misverstand!' zei heer Bommel wrevelig. 'Dat speldje heb ik op straat gevonden – ik ben helemaal geen lid en ik houd van een grapje, maar door die laffe fonteinestreek ben ik geen ereburger van Rommeldam geworden. Die hele A-prilbeweging is misselijk. We leven in een ernstige tijd en we moesten ons liever bezinnen op...'

Wat heer Bommel verder wilde zeggen weet ik niet, want op dat moment ontplofte zijn sigaar.

Prillerikker had hem natuurlijk een fopsigaar gegeven.